Krouna

KOSTEL SVATÉHO MICHAELA ARCHANDĚLA

Obec: Krouna

Kulturní památka:
od 3. 5. 1958, číslo rejstříku ÚSKP: 37526/6-891

Typ objektu:

GPS: 49°46'26.33"N, 16°1'39.10"E

Nadmořská výška: 535 m n. m.

Parcelní číslo: st. 119

Vlastník objektu:
Římskokatolická farnost Krouna

Mapa:

Popis stavu 2014

Kostel je v poměrně dobrém stavu, prošel rekonstrukcí v letech 1975–77. Nejnovější rekonstrukcí prošla obvodní zeď a vstupní brány. Omítka jeví známky poškození povětrnostními vlivy.

Základní foto

Foto: Václav Hospodář 2014

Další foto

Foto: Václav Hospodář 2014

Historie památky, zajímavosti

Kostel byl původně dřevěný, pokrytý šindelem. Je o něm zmínka již z roku 1350. Nad vchodem visí železná koruna, kterou tu prý zanechal král Vladislav II. při tažení do Uher. Kostel ve své nynější podobě je z 2. poloviny 18. století. Po stržení dřevěné stavby postavili Krounští novou zděnou část ke staré vysoké věži. Farníci měli obavy, že vysoká věž kostela nevydrží nápory větru, proto ji dali roku 1844 snížit. Další velké opravy se prováděly v letech 1872, 1955 a 1975–77. Vzácnou památkou je renesanční křtitelnice z 16. století. Interiéru vévodí obraz svatého Michaela archanděla od malíře Jana Umlaufa z Kyšperka, který byl 11. června 1876 vysvěcen. Varhany pocházejí z roku 1801. Jejich nejnovější zrestaurování bylo ukončeno v roce 2014. Práci provedl MgA. Dalibor Michek. V letech 1917 a 1942 byly zvony odebrány k vojenským účelům. Jako kulturní památka je evidován nejen samotný kostel, ale také márnice a ohradní zeď s branami.

Zdroj

Nekvindová, M.: *Krouna 1349–2009,* Obecní úřad Krouna 2009
Křivanová, M., Hájek, M.: *Mikroregion Hlinecko*, Grafies Hlinsko, 2002
Hana Moravcová, kronikářka obce

Poznámky k vyhledání v místě

Kostel se nachází mírně v kopci nad silnicí směrem z Krouny na Skuteč po pravé straně.

KOSTEL EVANGELICKÝ

Obec: Krouna

Kulturní památka:
od 3. 5. 1958, číslo rejstříku ÚSKP: 14917/6-892

Typ objektu:

GPS: 49°46'12.03"N, 16°1'44.80"E

Nadmořská výška: 540 m n. m.

Parcelní číslo: st. 164

Vlastník objektu: Farní sbor českobratrské církve evangelické v Krouně

Mapa:

Popis stavu 2014

Kostel je 36 metrů dlouhý, 20 metrů široký, 18 metrů vysoký, věž je vysoká 52 metrů. Na kostele byly původně tři zvony. Po rekvizici v roce 1917 zůstal na věži jen jeden zvon. V roce 1928 byly pořízeny dva nové zvony, ovšem v roce 1942 byly zrekvírovány a opět zůstal jen jeden, ten nejmenší, vážící 212 kg. V roce 1999 byly do věže kostela umístěny silné ampliony, pro které byl signál přenášen z magnetofonu. V roce 2010 byl pořízen nový zvon o hmotnosti 400 kg. Dnes z věže evangelického kostela zní zvonění dvou zvonů: starého v ladění Cis a nového v ladění Ais. V době působení kazatele ThMgr. Vladimíra Kučery 1954–1996 byla provedena generální oprava kostela. Kostel, hřbitov i hřbitovní zeď jsou ve výborném technickém stavu.

Základní foto

Foto: Václav Hospodář 2014

Další foto

Foto desky: Kateřina Sedláková 2015

Foto: Václav Hospodář 2014

Historie památky, zajímavosti

Dne 13. října 1781 vydal císař Josef II. Toleranční patent, kterým byla dána náboženská svoboda evangelickému vyznání. V Krouně vznikl jeden z prvních evangelických tolerančních sborů v Čechách. V roce 1784 si věřící postavili evangelickou modlitebnu a zřídili hřbitov. Roku 1786 vznikla dřevěná fara a roku 1790 byla postavena evangelická církevní škola. Plán na nový kostel vypracoval František Schmoranz ze Slatiňan, stavba byla zadána staviteli Karlu Šírovi z Nového Města na Moravě. Dne 27. července 1874 byl položen základní kámen a s velkými problémy teprve v roce 1878 byla stavba v pseudogotickém slohu dokončena. Sbor pořídil desky se jmény padlých z I. světové války a umístil je ve vstupní chrámové chodbě.

Zdroj

Nekvindová, M.: *Krouna 1349–2009*, Obecní úřad Krouna 2009

Poznámky k vyhledání v místě

Kostel se nachází podél levé strany hlavní silnice směrem z Krouny na Svratouch.

KŘÍŽ V HORNÍ KROUNĚ

Obec: Krouna

Kulturní památka: Ne

Typ objektu: †

GPS: 49°46'06.39"N, 16°01'42.74"E

Nadmořská výška: 545 m n. m.

Parcelní číslo: p. p. 2849/2

Vlastník objektu: Objekt je umístěn na pozemku vlastníka: Orel – Jednota Krouna

Mapa:

Popis stavu 2014

Za kovaným plůtkem stojí vysoký podstavec ze tří pískovcových kvádrů, oddělených římsami. Na čelní a zadní straně jsou nápisy. Kovový litý kříž latinského typu nese proužek s nápisem: „INRI" a kovové tělo Krista. Od základny až po vrchol jsou břevna kříže bohatě ovinuta pruty s lístky břečťanu, který je symbolem věrnosti a věčného života. Korpus, destička i rostlinné motivy jsou bohatě zlaceny. O celý objekt je patřičně pečováno.

Základní foto

Foto: Václav Hospodář 2014

Další foto

Foto: Václav Hospodář 2014

Historie památky, zajímavosti

Kříž byl vysvěcen 16. září 1900. Na čelní straně je nápis: „Odstup pak to ode mne, abych se v čem jiném chlubil leč v kříži JEŽÍŠE KRISTA!“ Spodní blok podstavce nese nápis: „Pochválen buď Pán JEŽÍŠ KRISTUS“. Na zadní straně kříže je věnování. Původní jména jsou špatně čitelná, stávající nápis zní: „Místo pro vždy věnovali manželé HYNEK a ANNA TAUSIKOVI - 1900“.

Zdroj

Nekvindová, M.: *Krouna 1349–2009*, Obecní úřad Krouna 2009

Poznámky k vyhledání v místě

Kříž se nachází vpravo u silnice směrem z Krouny na Svratouch.

HŘBITOVNÍ KŘÍŽ

Obec: Krouna

Kulturní památka: Ne

Typ objektu: †

GPS: 49°46'26.08"N, 16°01'39.81"E

Nadmořská výška: 542 m n. m.

Parcelní číslo: p. p. 275

Vlastník objektu:
Římskokatolická farnost Krouna

Mapa:

Popis stavu 2014

Na betonovém, nahoře zkoseném bloku, s jedním schůdkem, stojí zajímavý kovový kříž. Jeho břevna mají plastickou kresbu dřeva. Kříž latinského typu, natřený hnědou barvou, nese destičku s nápisem „INRI" a pozlacené tělo Krista. Beton soklu kříže je poškozen.

Základní foto

Foto: Václav Hospodář 2014

Další foto

Foto: Václav Hospodář 2014

Historie památky, zajímavosti

Kříž byl vysvěcen 2. listopadu 1895.

Zdroj

Smlsal, J.: *Drobné církevní stavby,* Chrudim 2012

Poznámky k vyhledání v místě

Kříž je umístěn na hřbitově u kostela.

SOCHA NANEBEVZETÍ PANNY MARIE

Obec: Krouna

Kulturní památka: Ne

Typ objektu:

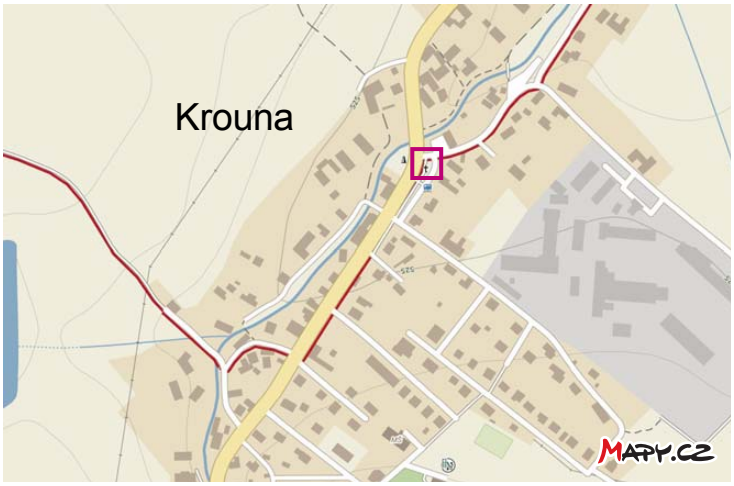
GPS: 49°46'42.44"N, 16°01'46.38"E

Nadmořská výška: 521 m n. m.

Parcelní číslo: p. p. 3302/5

Vlastník objektu: Obec Krouna

Mapa:

Popis stavu 2014–2015

Za kovaným plůtkem stojí vysoký, třídílný podstavec. Střední díl má vhloubenou plochu s nápisem a rostlinným vlysem, horní díl nese malou lucerničku. Jednotlivé díly jsou odděleny vodorovnými římsami. Zadní strana nese datování. Světice v bohatém řaseném rouchu má u nohou Měsíc jako typický atribut. Zlacení sochy bylo opraveno v roce 2015.

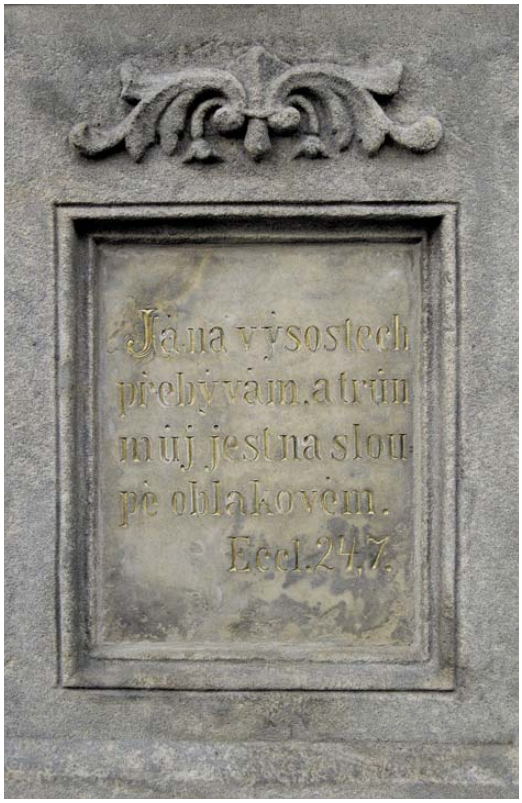
Základní foto

Foto: Václav Hospodář 2015

Další foto

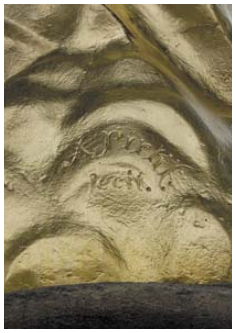

Foto: Václav Hospodář 2015

Stav sochy před opravou. Foto: Václav Hospodář 2014

Historie památky, zajímavosti

V přední části je umístěn nápis: „Já na výsostech přebývám a trůn můj jest na sloupě oblakovém Ecel.24.7.“ Sochu zhotovil Karel Horský z Litomyšle, zlacení prováděl M. Hendrych.

Socha Nanebevzetí Panny Marie byla vysvěcena 21. srpna 1875. V roce 2015 byla socha kompletně zrestaurována sochařem Martinem Kovaříkem. Fotografie uvádějí stav v roce 2014 a stav po restaurování v roce 2015.

Zdroj

Nekvindová, M.: *Krouna 1349–2009*, Obecní úřad Krouna 2009

Hana Moravcová, kronikářka obce

Poznámky k vyhledání v místě

Socha se nachází v dolní části obce, napravo od silnice směrem Krouna – Skuteč.

KAPLE PANNY MARIE KRÁLOVNY

Obec: Krouna, místní část Čachnov

Kulturní památka: Ne

Typ objektu:

GPS: 49°44'39.75"N, 16°04'10.82"E

Nadmořská výška: 648 m n. m.

Parcelní číslo: st. 78

Vlastník objektu: Obec Krouna

Mapa:

Popis stavu 2014

Kaple Panny Marie Královny je čtvercového půdorysu se stanovou střechou a zvoničkou, zakončenou křížem. Je krytá plechem bez okapů, voda stékající na schody možná způsobuje problémy s vlhkostí po stranách dveří.

Základní foto

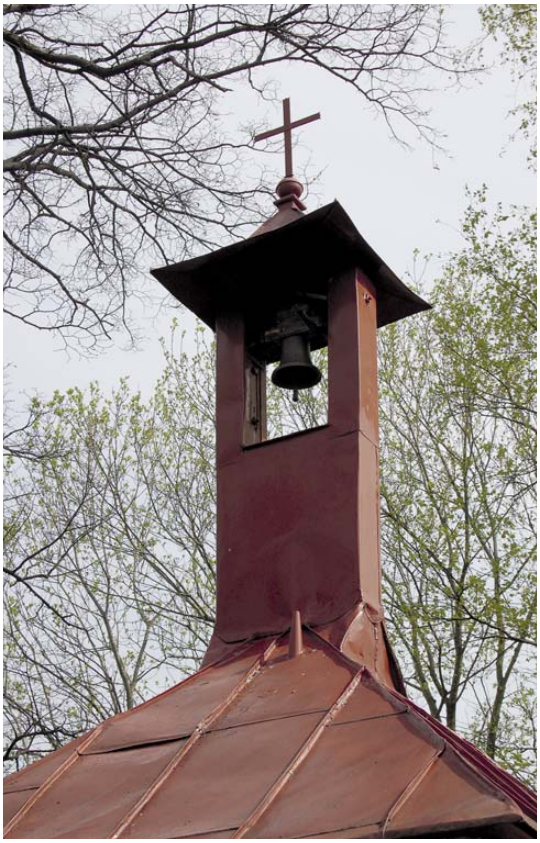

Foto: Václav Hospodář 2014

Další foto

Foto: Václav Hospodář 2014

Historie památky, zajímavosti

Kaple byla vystavěna obcí Čachnov v roce 1911, v roce 1944 byl zrekvírován zvonek. Roku 1988 byla opravena péčí a nákladem věřících obyvatel Čachnova a Rudy. V roce 1999 byl opětně pořízen zvonek nákladem podniku Lesy České republiky Hradec Králové. Zvonek nese jméno patrona lesů a zvěře svatého Jiljí, byl odlit zvonařstvím rodiny Manouškovy ze Zbraslavi nad Vltavou. Výzdobu navrhl akademický malíř Jiří Voves z Prahy.

Zdroj

Hana Moravcová, kronikářka obce

Tabulky umístěné v kapli

Poznámky k vyhledání v místě

Kaple je umístěna na konci odbočky ze silnice z Čachnova směrem na Svratouch.

KŘÍŽ U KAPLE

Obec: Krouna, místní část Čachnov

GPS: 49°44'40.16"N, 16°04'11.05"E

Kulturní památka: Ne

Nadmořská výška: 648 m n. m.

Parcelní číslo: p. p. 431/2

Typ objektu: †

Vlastník objektu: Obec Krouna

Mapa:

Popis stavu 2014

Kamenný kříž s náznaky trnů nese nápis „INRI" a kovové tělo Krista se stopami rzi prokvétající pozlacením. Kříž byl opravován pravděpodobně po zlomení. Podstavec nese ve spodní části dedikaci. Horní díl ozdobený římsou se sklenutými oblouky ve dvou úrovních nese nápis. Na povrchu kamene jsou stopy mikropovlaku řas, který je způsoben blízkostí vegetace a poměrně drsným klimatem místa.

Základní foto

Foto: Václav Hospodář 2014

Další foto

Foto: Václav Hospodář 2014

Historie památky, zajímavosti

Na čelní straně podstavce je nápis: „Pochválen Pan Ježíš Kristus. Člověče patř na Spasitele svého“. Na spodním bloku je věnování: „Věnují katoličtí občané Čachnova a Rudy R. 1907“.

Zdroj

Vlastní šetření

Poznámky k vyhledání v místě

Kříž je umístěn vedle kaple, která stojí na konci odbočky ze silnice z Čachnova směrem na Svratouch.

KŘÍŽ U SILNICE

Obec: Krouna, místní část Rychnov

Kulturní památka: Ne

Typ objektu: †

GPS: 49°46'17.75"N, 16°04'19.30"E

Nadmořská výška: 564 m n. m.

Parcelní číslo: p. p. 961/2

Vlastník objektu: objekt je umístěn na pozemku vlastníka: Adámková Marcela, Hlinsko

Mapa:

Popis stavu 2014

Pískovcový kříž latinského typu s kovovým tělem Krista stojí na dvoudílném podstavci. Hlavní díl podstavce nese niku s nápisem, lemovanou vlnovitě zprohýbanou římsou. Podstavec je zakončen několikanásobnou pravoúhle lomenou pásovou římsou s konzolami, v jejímž středu je vytesán negativní reliéf hvězdy.

Základní foto

Foto: Václav Hospodář 2014

Další foto

Foto: Václav Hospodář 2014

Historie památky, zajímavosti

Na čelní straně je nápis: „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus“. Na zadní straně je věnování: „Nákladem katolické obce Rychnova 1906“. Kříž zhotovil J. Lidický z Hlinska.

Zdroj

Vlastní šetření

Poznámky k vyhledání v místě

Kříž je umístěn v zatáčce mezi Rychnovem a hlavní silnicí Krouna – Polička.

BALKŮV KŘÍŽ

Obec: Krouna, místní část Františky

GPS: 49°46'04.11"N, 16°06'00.79"E

Kulturní památka: Ne

Nadmořská výška: 684 m n. m.

Parcelní číslo: p. p. 200/5

Typ objektu: †

Vlastník objektu: Obec Krouna

Mapa:

Popis stavu 2014

Pískovcový latinský kříž, na bohatě zdobeném pseudobarokním podstavci kalvarijního typu s pozlaceným tělem Krista stojí v těsné blízkosti vzrostlé zeleně. Nese stopy po opravách. Na dekorativní desce vystupující z podstavce je nápis: „Pochválen buď Pán JEŽÍŠ KRISTUS".

Základní foto

Foto: Václav Hospodář 2014

Další foto

Foto: Václav Hospodář 2014

Historie památky, zajímavosti

V roce 1888 manželé František a Františka Balkovi postavili u školy na Františkách dřevěný kříž, který byl svěcen o svátku Navštívení Panny Marie. Časem dřevěný kříž ztyřel, proto František Balek mladší se svojí manželkou pořídili nový kamenný kříž z pískovce za 207 korun i s přispěním sousedů na Františkách. Svěcení proběhlo 15. srpna 1910. Po rozpadu Rakouska-Uherska a vzniku republiky se kříž stal terčem zuřivých protestantů. V noci 16. října 1920 bylo železné, pozlacené tělo Krista odtrženo a rozbito. Rodina Balkova koupila nové pozlacené železné tělo Krista, celý kříž dala opravit a s názvem „Balkův kříž“ vysvětit v neděli 5. července 1925.

Zdroj

Podle farní kroniky obce Pustá Kamenice připravila Eva Mlynářová

Poznámky k vyhledání v místě

Kříž je společně s pomníkem obětem II. světové války umístěn u objektu bývalé školy na Františkách, na odbočce do centra obce směr Hlinsko – Polička.

KŘÍŽ U Č. P. 6

Obec: Krouna, místní část Oldřiš

Kulturní památka: Ne

Typ objektu: †

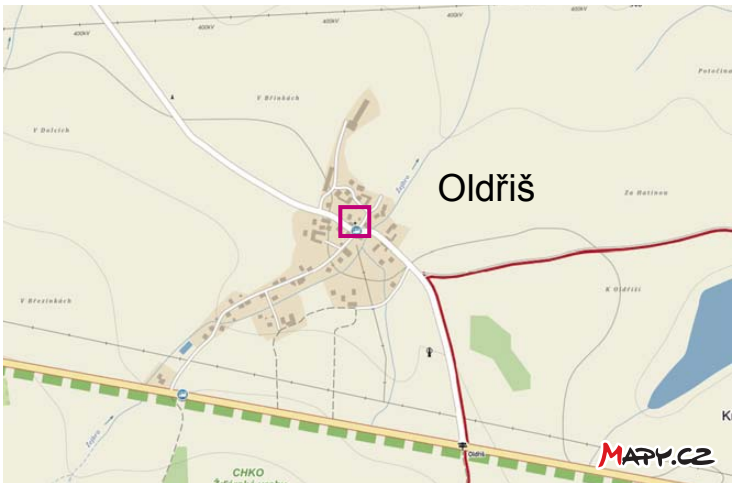
GPS: 49°46'43.27"N, 16°00'33.03"E

Nadmořská výška: 548 m n. m.

Parcelní číslo: p. p. 16/2

Vlastník objektu: objekt je umístěn na pozemku vlastníků: Rouš Milan, Roušová Lada, Velké Meziříčí

Mapa:

Popis stavu 2014

Jedná se o kříž latinského typu s břevny, která mají stržené hrany. Jsou zakončená fabiony a mají polokulovitá čela, stojí na rozšířené bázi členité římsy nad blokem s nápisem ve vhloubeném okně na tmavém kameni – místní břidlici. Na zadní straně podstavce je dedikace.

Základní foto

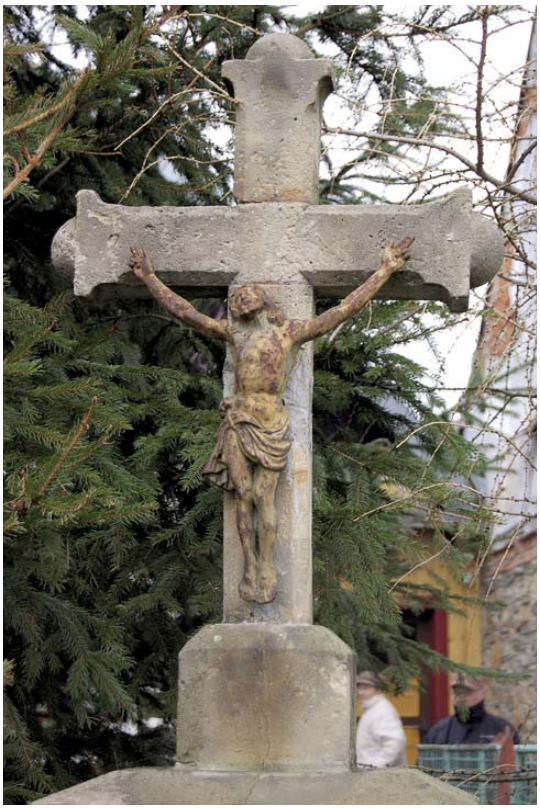

Foto: Václav Hospodář 2014

Další foto

Foto: Václav Hospodář 2014

Historie památky, zajímavosti

Kříž postavila rodina Karla Sodomky 28. září 1906. Vysvěcen byl v roce 1908. Původně byl kříž za železným plůtkem, nyní je součástí předzahrádky. Nápis říká: „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus“, „Nákladem rodiny Sodomkovy“ – další část je špatně čitelná.

Zdroj

Hana Moravcová, kronikářka obce

Poznámky k vyhledání v místě

Kříž je umístěn v zahradě soukromého domu na křižovatce cest v centru obce.